

KESKKONNAAMET

Mida toob ürituse korraldajale kaasa ühekordse plasti direktiiv?

Helen Akenpär

jäätme peaspetsialist

03.06.2021

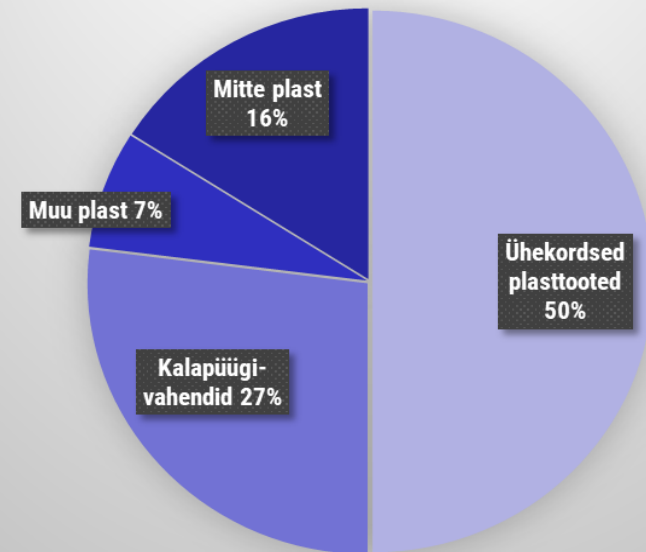

KESKKONNAAMET

Ülevaade direktiivi jõustamise põhjustest

- ❖ 2016. aastal 17 Euroopa Liidu liikmesriigis mereprügi uuringud.
 - ❖ Plast 80-85% mereprügist
 - ❖ **Ühekordsed** plasttooted 50%
 - ❖ Plasti sisaldavad kalapüügivahendid 27%
- ❖ 2016. aastal toodeti maailmas 335 miljonit tonni plasti.
- ❖ Järgneva paarikümne aasta jooksul on oodata plasti tootmise kahekordistumist.
- ❖ Probleemiks plasttoodete **ebasobiv kõrvaldamine**.

**Euroopa randadest enim leitud
plastesemed**

KESKKONNAAMET

Eesmärk

❖ Vältida ja vähendada teatud plasttoodete **mõju keskkonnale**, eelkõige veekeskkonnale ja inimeste tervisele.

❖ Edendada **üleminekut ringmajandusele**.

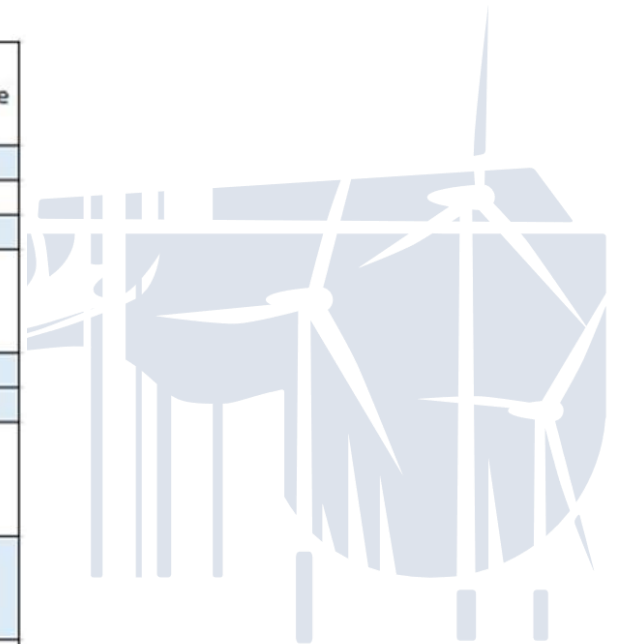

KESKKONNAAMET

Direktiiviga seotud tooted koos rakenduvate nõuetega

	Tarbimise vähendamine	Turu-piirangud	Tootedisaini nõuded	Märgistus-nõuded	Laiendatud tootjavastutus	Liigiti kogumise eesmärk	Teadlikkuse suurendamise meetmed
Toidupakendid	X				X		X
Joogitopsid	X			X	X		X
Vatitikud		X					
Söögiriistad, taldrikud, segamispulgad, joogikõrred		X					
Õhupallide varred		X					
Õhupallid				X	X		X
Vahtpolüstüreenist toidu- ja joogipakendid ning joogitopsid		X					
Oksüdantide toimel lagunevast plastist tooted		X					
Pakid ja pakkematerjalid					X		X
Joogipakendid, nende korgid ja kaaned			X		X		X
- joogipudelid			X		X	X	X
Tubakatoodete filtrid				X	X		X
Hügieenitarbed				X	X		X
-niisutatud pühkepaber				X			X
- hügieenisidemed				X			X
Õhukesed							
plastkandekotid					X		X
Kalapüügivahendid					X		X

KESKKONNAAMET

Tarbimise vähendamine

Joogitopsid

Toidupakendid

KESKKONNAAMET

Turule laskmise piirangud, alates 3. juulist 2021

Turule on keelatud lasta järgmisi ühekordselt kasutatavaid plasttooteid:

- 1) vatitikuvarred, välja arvatud need, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 90/385/EMÜ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 93/42/EMÜ kohaldamisalasse;
- 2) söögiriistad, st noad, kahvlid, lusikad, söögipulgad;
- 3) taldrikud;
- 4) **joogikõrred**, välja arvatud need, mis kuuluvad direktiivi 90/385/EMÜ või 93/42/EMÜ kohaldamisealasse;
- 5) joogisegamispulgad;
- 6) varred, mis kinnitatakse õhupallide külge nende toestamiseks, v. a tööstuslikuks või muuks kutseliseks kasutuseks ja otstarbeks mõeldud õhupallid, mida tarbijatele ei turustata, sh selliste varte mehhanismid.

Oksüdantide toimel lagunevast plastist valmistatud toodete turule laskmise keeld

- Turule on keelatud lasta mistahes tooteid, mis on valmistatud oksüdantide toimel lagunevast plastist.

Mis on turule laskmine?

- ✓ **Turule laskmine** – toote esmakordne liikmesriigi turul kättesaadavaks tegemine.
- ✓ Toote turule laskmine eeldab kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahelist pakkumist või kokkulepet (kirjalikku või suulist) asjaomase tootega seotud omandi, valduse või muu **omandiõiguse üleandmiseks pärast tootmise lõppu**. Üleandmine võib toimuda kas tasu eest või tasuta ning selleks ei pea toodet tingimata füüsiliselt üle andma

Turule laskmine (Sinine Raamat)

- ✓ Turule laskmine ei toimu siis, kui **toode on tootja (või liidus asuva volitatud esindaja) või importija laos**, kus see ei ole veel kättesaadavaks tehtud, st seda ei tarnita turustamiseks, tarbimiseks ega kasutamiseks, kui kohaldatavates liidu ühtlustamisõigusaktides ei ole sätestatud teisiti.
- ✓ **Toote saab turule lasta tootja või importija**, st tootjad ja importijad on ainsad ettevõtjad, kes lasevad tooteid turule. **Kui tootja või importija tarnib toote esmakordselt levitajale või lõppkasutajale, nimetatakse seda õiguslikus tähenduses alati turule laskmiseks.**

KESKKONNAAMET

Keelustatavad tooted

KESKKONNAAMET

Alternatiivid keelustatavatele toodetele

KESKKONNAAMET

Märgistamise nõuded (kehtivad alates 3. juulist 2021)

Otsekohalduvad nõuded Euroopa Komisjoni määrusest:

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/2151,

17. detsember 2020,

millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

Toidupakenditega seotud kavandatavad muudatused I

Pakendiettevõtja, kes müüb müügikohas pakendamata toitu või tegeleb valmistoidu kaasamüügiga **ei või anda tarbijale tasuta ühekordselt kasutatavaid toidupakendeid**, see tähendab kaanega või kaaneta mahuteid, millest pakutakse valmistoitu:

- ✓ mis on mõeldud koheseks tarbimiseks kohapeal või kaasa võtmiseks;
- ✓ mida tavaliselt tarbitakse mahutist ning;
- ✓ mis on valmis tarbimiseks ilma täiendava küpsetamise, keetmise või soojendamiseta.

Pakendiettevõtja on **kohustatud kehtestama** käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud toidupakendile **müügihinna, mis ei ole väiksem kui 0,50 eurot**.

Kaasamüüdava toidupakendi **hind peab olema müügikohas tarbijale nähtavas kohas ja selgesti arusaadav**.

Pakendiettevõtja peab **müügikohas tarbijat teavitama korduskasutatavate alternatiivide olemasolust** ja andma infot, kas ja millistel tingimustel müügikoht aktsepteerib toidu müümist korduskasutatavasse toidupakendisse.

Toidupakenditega seotud kavandatavad muudatused II

Hiljemalt 01. jaanuarist 2024 peab eelnevalt nimetatud **pakendiettevõtja pakkuma tarbijale võimalust toitu kaasa osta müüja poolt pakutavasse korduskasutuspakendisse.**

Hiljemalt 01. jaanuariks 2026 peab eelnevalt nimetatud **pakendiettevõtja täielikult üle minema korduskasutuspakenditele.**

Joogitopsidega seotud kavandatavad muudatused I

Pakendiettevõtja, kes müüb müügikohas pakendamata kuuma või külma jooki **ei või anda** **tarbijale tasuta ühekordselt kasutatavaid joogitopse.**

Pakendiettevõtja, kes müüb tarbijale pakendamata kuuma või külma jooki, on kohustatud kehtestama ühekordselt **kasutatavatele joogitopsile müügihinna, mis ei ole väiksem kui 0,50 eurot.**

Kaasamüüdava joogitopsi hind peab olema müügikohas **tarbijale nähtavas kohas ja selgesti arusaadav.**

Pakendiettevõtja peab **müügikohas tarbijat teavitama korduskasutatavate alternatiivide olemasolust** ja andma infot, kas ja millistel tingimustel müügikoht aktsepteerib joogi müümist korduskasutatavasse joogitopsi.

Joogitopsidega seotud kavandatavad muudatused II

Hiljemalt 01. jaanuarist 2023 peab eelnevalt nimetatud pakendiettevõtja pakkuma tarbijale võimalust jooki kaasa osta müüja poolt pakutavasse korduskasutuspakendisse.

Hiljemalt 01. jaanuariks 2025 peab eelnevalt nimetatud pakendiettevõtja täielikult üle minema korduskasutuspakenditele.

Avalikel üritustel osalemise nõuded

Kohaliku omavalitsuse organ on kohustatud tagama **hiljemalt 1. jaanuariks 2023**, et tema haldusterritooriumil toimuvatel **avalikel üritustel kasutatakse korduskasutatavaid pakendamata toidu ja joogi serveerimiseks** mõeldud anumaid ja söögiriistasid.

Kohaliku omavalitsuse organ on kohustatud eelnevalt nimetatud nõuded **sätetama kohaliku omavalitsuse heakorraeeskirjas või avaliku ürituse korraldamise ja pidamise korras.**

Võimalikud partnerid avalike ürituste korraldamisel

❖ KOPS

- ✓ Suitsukonitops

❖ Topsiring

- ✓ Joogitopsid
- ✓ Pokaalid

❖ Eesti Pandipakend

- ✓ Joogitopsid
- ✓ Pokaalid
- ✓ Pitsid
- ✓ Taldrikud
- ✓ Kausid

Meetmete rakendamise ajakava

- Turupiirangud 2021
- Tarbimise vähendamine 2021
- Teadlikkuse suurendamine 2021
- Märgistusnõuded 2021

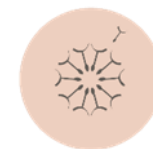
Liigiti kogumise eesmärk joogipudelitele

- ✓ 2025. aastaks 77%
- ✓ 2029. aastaks 90%

Laiendatud tootjavastutus

- ✓ enne 04.07.2018 loodud süsteemid 05.01.2023
- ✓ plasti sisaldavad tubakatoodete filtrid 05.01.2023
- ✓ uued süsteemid 31.12.2024

Tootedisaini nõuded joogipakenditele

- ✓ pakendi külge kinnitatud kork 2024
- ✓ taaskasutatud materjali sisaldus joogipudelites – 25% aastaks 2025 (PET), 30% aastaks 2030 (kõik plastid)

KESKKONNAAMET

Aitäh!

Helen Akenpär

jäätme peaspetsialist

helen.akenparg@keskkonnaamet.ee

